

Protokół

szóstego posiedzenia sejmowego z dnia 26. Listopada 1866.

Obecni: Marszałek Leon książę Sapicha.

Komisarz rządowy: c. k. Radca Dworu Possinger.

Sekretarze: Paszkowski, Ludwik Wodzicki.

Członków obecnych z początku 116, w ciągu posiedzenia 132.

Początek posiedzenia o godzinie 11 min. 45.

Protokół posiedzenia z dnia 24. Listopada przyjęto bez zmiany.

Posel Ludwik Wodzicki wnosi z powodu nieobecności sekretarzy: Zakrzewskiego i Biłousa i załączających z tego powodu czynności biura marszałkowskiego, aby obrano dwóch zastępców, którzyby czynności sekretarzy pełnili tak długo, póki właściwie mianowani sekretarze miejsca swego nie zajmą.

Sekretarz Paszkowski odczytuje interpelację w tym samym przedmiocie do bióra marszałkowskiego przez posła hr. Golejewskiego wystosowaną, zawierającą pytanie, dla czego protokoły dotychczas rozdane nie są w Izbie. Książę Marszałek w odpowiedzi powołuje się na powody przytoczone we wniosku posła Ludwika Wodzickiego. Wniosek ten przyjęto, a wybór dwóch zastępców sekretarzy zapowiedziany na koniec posiedzenia.

Wpłynęła jako dalszy ciąg petycja l. 17.

Posel Hubicki wnosi, aby petycje do l. 1, 2, 4, 6 odesłano wprost do komisji statutowej, a petycję do l. 10 do komisji katastralnej.

Izba wniosek przyjmuje.

Sekretarz Paszkowski odczytuje wniosek posła Rydzowskiego dostateczną liczbą podpisów opatrzony.

Ś. p. Pelagia Russanowska przeznaczyła kodycylnem ostatniej swej woli rozporządzeniem z daty: Kraków dnia 11. Czerwca 1855 r. sumę 100.000 franków, czyli 180.000 złotych polskich na założenie domu przytułku dla pięciu inwalidów polskich w Krakowie, jednakże byłe Ministerjum Stanu reskryptem z dnia 21. Marca 1864 r. l. 1684 odmówiło zezwolenia swojego na zaprowadzenie takiego zakładu.

Gdy w skutek tego spadkobiercy ś. p. Pelagii Russanowskiej wytoczyli proces o unieważnienie powyższego zapisu i pozostawienie powyższej sumy zapisowej w masie spadkowej, przeto w obce możliwego, korzystnego dla spadkobierców ś. p. Pelagii Russanowskiej, a możliwego niekorzystnego dla inwalidów polskich rezultatu tego procesu, zachodzi nagle potrzeba podjęcia na nowo tej sprawy w drodze politycznej, ażeby uratować tę fundację dla kraju naszego tak pożądaną.

Wysoki Sejm raczy przeto uchwalić:

Wydział krajowy zanieśnie prośbę do Ministerjum Stanu, a w razie potrzeby do Najjaśniejszego Pana o zezwolenie na założenie domu przytułku dla inwalidów polskich w mieście Krakowie w myśl kodycylnego ostatniej woli rozporządzenia ś. p. Pelagii Russanowskiej z daty: Kraków d. 11. Czerwca 1855 roku.

Dr. Andrzej Rydzowski m. p.

Hubicki, Trzeciecki, Kozłowski, Zyblikiewicz, Agopsowicz, Szemelowski, Rutowski, Gnoiński, Zatwarnicki, Borkowski, Kabat, Koczyński, Zbyszewski, Młocki, Golejewski, Zduń, Rodakowski, ks. Stępek.

Następnie odczytuje wniosek posła Zyblikiewicza dostateczną liczbą podpisów opatrzony:
Zważywszy, że w budżecie krajowym deficyt rokrocznie się wzmacnia, a dodatki na potrzeby krajowe, tudzież na indemnizację opłacane już przeszło 60% rządowych podatków wynoszą;
zważywszy, że dalsze podwyższanie dodatków do podatków spowodować musi wycieńczenie kraju,
że przeto o inne źródła dochodów postarać się należy,

Wysoka Izba raczy uchwalić:

Wejść w układy z c. k. Rządem o odstąpienie na rzecz kraju administracji lub dzierżawy dóbr publicznych za opłatą wynagrodzenia, któreby dotychczasowemu czystemu dochodowi wyrównywało.

Rozpoznanie wniosku porucza Izba komisji budżetowej.

Dr. Zyblikiewicz m. p.

Zbyszewski, Koczyński, Sanguszko, Fredro, Russocki, Gutowski, Młocki, Samelsohn, Agopsowicz, Rutowski, Golejewski Kabat, Henr. Wodzicki, Grocholski, Pietruski, Laskowski, Bocheński.

Wreszcie wnioski posła Dietla:

Wysoki Sejm uchwali:

I.

Wzywa się W. c. k. Namiestnictwo, ażeby ku rozpowszechnieniu szkół powtarzań, stosownie do istniejących przepisów, wszelkich dołożyło starań.

II.

Wysoki Sejm uchwali:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej kadencji przedłożył Sejmowi projekt do reorganizacji seminarjów dla przyszłych nauczycieli szkół ludowych.

III.

Wysoki Sejm uchwali:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby:

- a) przedłożył Sejmowi projekt dotyczący uregulowania pensji nauczycieli szkół ludowych;
- b) przedłożył projekt do ustawy emerytalnej dla nauczycieli szkół ludowych.

IV.

Wysoki Sejm uchwali:

Wzywa się W. Namiestnictwo, ażeby drogą właściwą wyjednać raczyło stanowczą i potrzebom kraju odpowiednią reorganizację Instytutu technicznego w Krakowie.

V.

Wysoki Sejm uchwali:

Wzywa się W. Namiestnictwo, ażeby właściwą drogą wyjednać raczyło komisję egzaminacyjną dla kandydatów, sposobiących się na nauczycieli gimnazjalnych.

26. Listopada 1866.

Dietl.

Na zapytanie ks. Marszałka wnioski te znajdują w Izbie dostateczne poparcie.

Posel Hubicki zdaje sprawę ze skrutynium wyboru do komisji budżetowej.

Głosowało przy wyborze do komisji budżetowej 112. Absolutna większość 57. Wybrani zostali: Polanowski 110 głosami, Bocheński 109, Zyblikiewicz 108, Kozłowski 105, Skrzyński Ludwik 104, Russocki 102, Hausner 86, ks. Kaczała 78. Pozostaje przedsięwziąć wybór na jednego jeszcze członka.

Z porządku dziennego dalszy ciąg dyskusji nad sprawozdaniem Wydziału o podatku czynszowo-domowym. Po wysłuchaniu uwagi komisarza rządowego, że zasady do pobierania podatku domowo-

czynszowego postanowione zostały w Krakowie jak i w Galicyi i w skutek tego procent policzony przy wymiarze tego podatku jest tam również 15%, Izba przyjmuje kolejno wnioski Wydziału wraz z poprawką posła Koczyńskiego. Uchwała więc brzmieć będzie:

„1. Nadane Ustawą z dnia 16. Sierpnia 1865. czasowe uwolnienie od opłaty podatku domowego, ma być dla miasta Lwowa i Krakowa rozciągnięte także na domy nowowypbudowane, odbudowane lub dobudowane, które wykończone będą do końca roku 1869.“

„2. Procent stracony z czynszów przy wymiarze podatku domowo - czynszowego na utrzymanie „budynku (*sarta tecta*) wynosić ma w mieście Lwowie i Krakowie 50%.“

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosków rządowych o utworzenie funduszu zapasowego na pokrycie kosztów stawiania i głównych reparacyj budynków kościelnych i parafialnych.

Posel Kraiński stawia wniosek, aby obrano z grona całej Izby komisję do spraw administracyjnych z 5 członków złożoną i aby tej komisji oddać rozpoznanie przedłożenia rządowego.

Posel Rogalski stawia do drugiej części wniosku poprawkę, aby komisya nie z 5, lecz z 7 członków była złożoną. Przy głosowaniu pierwsza część wniosku o utworzeniu komisji administracyjnej przyjęta, przy drugiej części posel Kraiński przyłącza się do poprawki posła Rogalskiego; Izba uchwała, aby komisya administracyjna z 7 członków złożoną była.

Z porządku dziennego pierwsze czytanie wniosku posła Smarzewskiego, o wolności łączenia i dzielenia gruntów. Wnioskodawca motywuje swój wniosek i wnosi wybór osobnej komisji z 6ciu członków złożonej z całego Sejmu.

Posel Kabat wnosi utworzenie komisji prawniczej z 10ciu członków złożonej i odesłanie teje do zbadania wniosku posła Smarzewskiego.

Posel Alfred Potocki wnosi, aby do wniosku posła Smarzewskiego obraną była osobna komisya z 7miu członków złożona.

Przy głosowaniu wniosek Kabata upada, posel Smarzewski przyłącza się do poprawki hr. Alfreda Potockiego, Izba uchwała komisję specjalną do wniosku posła Smarzewskiego z 7miu członków złożoną.

Z porządku dziennego pierwsze czytanie w sprawie budżetu. Sprawozdanie Wydziału o preliminarzach funduszu krajowego i funduszu domestykalnego na rok 1867, odczytuje członek Wydziału Kraiński. —

Marszałek zapytuje, czy Izba przyjmuje podział na sekcye wedle propozycji biura Marszałkowskiego, która w Izbie rozdana była. Izba podział ten przyjmuje. Książę Marszałek wzywa sekcye do ukonstytuowania się po posiedzeniu.

Do skrutynium wyboru dwóch zastępców sekretarzy, powołuje książę Marszałek posłów: Gołaszewskiego, Rutowskiego, ks. Ustyanowicza, ks. Guszalewicza, Samelsohna, Zdunia.

Do skrutynium wyboru brakującego członka do komisji budżetowej powołani: Trzeciecki, Ignacy Skrzyński, ks. Kuryłowicz, ks. Juzyczyński, Szeliski, ks. Stępek.

Do skrutynium wyboru komisji do wniosku posła Smarzewskiego o wolności parcelowania gruntów, powołani posłowie: Dzieduszycki, Landesberger, Kaczkowski, Bocheński, Wężyk, ks. Kaczała.

Następne posiedzenie jutro o godzinie 11. Na porządku dziennym:

1. Pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego o wychowaniu publicznem i wybór komisji do tego.

2. Wybór komisji administracyjnej.

Posiedzenie zamknięte o godzinie 2¹/₂.

L. Sapieha wlr.

F. Paszkowski wlr.

L. Wodzicki wlr.

Dalszy ciąg petycyj

wniesionych do Sejmu do dnia 26. Listopada 1866 r.

17. Gmina Holeszów, w powiecie Żurawno przez posła ks. Ustyanowicza o przeistoczenie kapelani tamtejszej na parochię, albo aby przynajmniej dodatki cerkiewne nie od gminy, lecz z kasy księdzu płacono.